

Kriminaliteta v Sloveniji v letu 1967

(po podatkih organov za notranje zadeve)

Dušan Purkart, — inšpektor v upravi javne varnosti republiškega sekretariata za notranje zadeve
SRS

Organizacijska struktura organov za notranje zadeve v Sloveniji se je v letu 1967 nekoliko spremenila. Do tega leta so obstajale uprave za notranje zadeve (UNZ) kot medobčinske uprave, ki so imele sedeže v Ljubljani, Mariboru, Celju, Kopru, Kranju, Novi Gorici, Novem mestu in Murski Soboti. V letu 1967 se je spremenil naziv dotodanjih medobčinskih uprav za notranje zadeve v uprave javne varnosti, ki niso več medobčinski organi, temveč področni organi republiškega sekretariata za notranje zadeve SR Slovenije. Uprave javne varnosti kot nove organizacijske oblike organov za notranje zadeve imajo svoje sedeže v istih krajih, kjer so delovale dotodanje medobčinske uprave. V sklopu javne varnosti delujejo enote kriminalistične službe.

V pričujočem sestavku prikazani statistični podatki zajemajo razdobje od 1. decembra 1966 do 1. decembra 1967.

I.

A. Splošni podatki o kriminaliteti in njeni strukturi

Organi za notranje zadeve SR Slovenije so v letu 1967 obravnavali 25 369 dejanj, ki so imela določena znamenja kaznivih dejanj (v nadaljnjem besedilu kaznivih dejanj), kar je za 403 ali 1,6% manj kaznivih dejanj kot v prejšnjem letu, ko jih je bilo 26 042.

V primerjavi z letom 1957 so indeksi kaznivih dejanj za poznejša leta takile:

Tabela 1: Indeksi kaznivih dejanj za leta 1957 do 1967

Leto	Število k. d.	Indeks
1957	22 169	100
1958	21 753	98
1959	26 508	119
1960	18 578	84
1961	18 039	81
1962	22 850	103
1963	23 143	104
1964	22 481	101
1965	25 913	117
1966	26 042	117
1967	25 369	114

Po poglavitnih vrstah je struktura obravnavane kriminalitete v zadnjih štirih letih takale:

Tabela 2: Kriminaliteta po poglavitnih vrstah, izražena v številkah

Vrste	1964	1965	1966	1967
splošna	20 709	23 983	23 995	23 653
gospodarska	1 686	1 850	2 011	1 694
politična	10	21	5	8
303 čl. KZ	76	59	31	14
Skupaj	22 481	25 913	26 042	25 369

Če primerjamo podatke iz gospodarske kriminalitete, vidimo, da se je tovrstna delinkvenca postopoma večala do leta 1966, precej pa je upadla v letu 1967. Prav tako je v obravnavanem letu upadla splošna kriminaliteta in zmanjšalo se je število kaznivih dejanj prepovedanega prehoda čez državno mejo, medtem, ko so se kazniva dejanja politične narave zvečala za 3 primere, čeprav jih je še vedno precej manj kot v letu 1965, ko je bilo obravnavanih 21 primerov.

Struktura po poglavitnih vrstah kriminalitete v zadnjih štirih letih, izražena v odstotkih, pa je takale:

Tabela 3: Kriminaliteta po poglavitnih vrstah, izražena v odstotkih

Vrste	1964	1965	1966	1967
splošna	92,12	92,55	92,14	93,23
gospodarska	7,49	7,13	7,72	6,68
politična	0,04	0,08	0,02	0,03
303. čl. KZ	-0,33	0,22	0,12	0,06
Skupaj	100	100	100	100

Iz podatkov izhaja, da pri strukturi poglavitnih vrst kriminalitete ni bistvenih premikov do leta 1966, v nasprotju z letom 1967, ko je narasla splošna in upadla gospodarska kriminaliteta glede na vsa obravnavana kazniva dejanja.

Po posameznih poglavjih kazenskega zakonika nam kaže gibanje kriminalitete razpredelnica:

Tabela 4: Kriminaliteta po posameznih poglavjih kazenskega zakonika

Kazniva dejanja zoper	1965		1966		1967	
	štev. k. d.	Razmerje nasproti celotnemu številu	štev. k. d.	Razmerje nasproti celotnemu številu	štev. k. d.	Razmerje nasproti celotnemu številu
Ljudstvo in državo	3	0,01	5	0,02	6	0,02
človeštvo in med. pravo	—	—	—	—	—	—
življenje in telo	2 314	8,92	2 226	8,55	2 571	10,13
svobodo in pravice državljanov	386	1,48	389	1,49	491	1,93
delovno razmerje	2	0,007	6	0,02	7	0,03
čas in dobro ime	49	0,18	56	0,22	73	0,29
osebno dostojanstvo in moralo	311	1,20	331	1,27	316	1,25
zakonsko zvezo in rodbino	191	0,73	151	0,58	163	0,64
človeško zdravje	18	0,06	21	0,08	12	0,05
narodno gospodarstvo	857	3,30	1 109	4,25	936	3,69
družbeno in zasebno premoženje	19 065	73,57	19 902	76,42	18 631	73,44
splošno varnost ljudi in premoženja	1 212	4,67	417	1,60	735	2,90
pravosodje	117	0,45	121	0,46	135	0,53
javni red in pravni promet	395	1,52	406	1,56	535	2,11
uradno dolžnost	993	3,83	902	3,46	758	2,99
Skupaj	25 913	100	26 043	100	25 369	100

V letu 1967 je bilo v SR Sloveniji na območju posameznih uprav javne varnosti obravnavanih kaznivih dejanj:

Tabela 5: Kazniva dejanja po posameznih upravah javne varnosti

Uprava javne varnosti	število kaz. dejanj	Odstotek od skupnega štev. kaz. dej. v SRS
Celje	4 876	19,22
Nova Gorica	490	1,93
Koper	1 200	4,73
Kranj	1 851	7,30
Ljubljana	7 817	30,81
Maribor	6 391	25,19
Murska Sobota	1 664	6,56
Novo mesto	1 080	4,26
Skupaj	25 369	100,00

Od treh večjih mest v SR Sloveniji je bilo največ kaznivih dejanj storjenih na območju mesta Ljubljane, kjer je bilo obravnavanih 4659 ali 18,36 % primerov od celotnega števila kaznivih dejanj (leta 1966 — 21,23 %), drugi je Maribor z 2509 obravnavanimi primeri ali 9,88 % (leta 1966 — 10,38 %), v Celju pa jih je bilo 1403 ali 5,53 % (leta 1966 — 5,02 %). Ti podatki nam kažejo težnjo po upadanju kriminalitete v dveh največjih mestih v Sloveniji, kriminaliteta v mestu Celju pa še vedno postopoma narašča.

Leta 1967 je SR Slovenija štela 1 690 939 prebivalcev. Tako je prišlo na enoto 10 000

prebivalcev 150 kaznivih dejanj, kar je za 6 primerov manj kot v prejšnjem letu.

B. Splošna kriminaliteta

Od celotne kriminalitete, obravnavane v letu 1967, pride 23 653 ali 93 % kaznivih dejanj na splošno kriminaliteto (leta 1966 je ta odstotek znašal 92 %).

Kakšno je stanje splošne kriminalitete po pomembnejših skupinah v zadnjih štirih letih, je razvidno iz razpredelnice:

Tabela 6: Splošna kriminaliteta po pomembnejših skupinah

Kazniva dejanja	1964	1965	1966	1967
zoper življenje in telo	2 038	2 314	2 226	2 571
zoper družbeno in zasebno premoženje	16 009	19 065	19 902	18 631
zoper osebno dostojanstvo in zoper moralo	323	311	331	316
druga kaz. dejanja	2 339	2 293	1 536	2 135
	20 709	23 983	23 995	23 653

Kazniva dejanja zoper življenje in telo

Organi za notranje zadeve so v zadnjih štirih letih obravnavali naslednje število kaznivih dejanj zoper življenje in telo:

Tabela 7: Kazniva dejanja zoper življenje in telo

Vrsta dejanj	1964	1965	1966	1967
naklepni uboji	69	55	72	75
uboji iz malomarnosti	4	5	6	10
detomorji	14	5	7	13
hude telesne poškodbe	604	629	612	623
lahke telesne poškodbe	1047	1287	1201	1478
druga kazniva dejanja zoper življenje in telo	300	333	328	372
Skupaj	2038	2314	2226	2571

Pri delikvenci te vrste vidimo močnejše povečanje zlasti pri lahkih telesnih poškodbah (za 277 primerov), nekoliko pa se je zvišalo tudi število naklepnih ubojev, ubojev iz malomarnosti in detomorov kot najhujših kaznivih dejanj zoper življenje in telo.

Glede na kraj dejanja je bilo v letu 1967 največ telesnih poškodb prizadejanih v gostinskih lokalih (378 primerov — prejšnje leto 374), sledijo dejanja na cesti, ulici ali poti (310 primerov — leto prej 412, kar pomeni znaten upad), na veseličnih prostorih se je dogodilo 44 dejanj, v domovih in drugih bivališčih delavcev 30 itd.

Kot v prejšnjih letih je tudi v letu 1967 glede vzrokov te delinkvence značilno, da so bila kazniva dejanja storjena veči del kot posledica razreševanja kakšne preddeliktne situacije. Te situacije nastajajo iz različnih vzrokov, najpogosteje pa zaradi alkoholizma, sovraštva, ljubosumnosti in podobnih drugih motivov. Skoraj pri večini teh dejanj je bila ugotovljena alkoholiziranost storilca ali žrtve, kar pospešuje napadalnost in zmanjšuje razsodnost obeh udeležencev spora.

Kazniva dejanja zoper družbeno in zasebno premoženje

Število kaznivih dejanj zoper družbeno in zasebno premoženje, ki so jih obravnavali organi za notranje zadeve, se je od 19 902 primerov v letu 1966 zmanjšalo na 18 631 v letu 1967. Upad znaša torej 1271 kaznivih dejanj ali 6,4 %.

Preden začnemo prikazovati posamezne vrste kaznivih dejanj zoper premoženje, je potrebno omeniti, da je na zmanjšanje tovrstne delinkvence nekoliko vplivala tudi novela kazenskega zakonika, ki je manjšo škodo, zaradi katere se dejanje preganja po uradni dolžnosti, povečala s prejšnjih 50 na 250 N din; zavoljo tega se je zmanjšalo število obravnavanih najlažjih oblik premoženjske delinkvence (majhne tatvine, goljufije in zatajitve). Število hujših oblik je ostalo nespremenjeno, pri nekaterih vrstah pa je prišlo celo do nekoliko večjega povečanja. Premoženjski delikti

Tabela 8: Kazniva dejanja zoper družbeno in zasebno premoženje po poglavitnih vrstah:

Vrsta dejanj	1964	1965	1966	1967
vlomne tatvine	2 358	2 891	2 986	2 899
druge velike tatvine	38	111	95	53
žepne tatvine	408	450	509	444
tatvine koles in motornih vozil	2 685	3 357	3 667	2 486
odvzem tujega motornega vozila	514	759	914	1 080
navadne tatvine	7 922	8 938	9 023	8 943
zatajitve	231	284	300	191
goljufije	787	1 015	1 096	1 110
ropi in roparske tatvine	115	100	100	150
druga kazniva dejanja	915	1 160	1 212	1 275
Skupaj	16 009	19 065	19 902	18 631

torej še vedno ostajajo na sorazmeroma visoki ravni.

S kaznivimi dejanji zoper družbeno in zasebno premoženje so storilci povzročili 17 893 094 N din škode, kar je precej več kot v letu 1966, ko je škoda znašala 14 778 460 N din.

Število vlomnih tatvin se je v primerjavi z letom 1966 znižalo za 87 kaznivih dejanj ali 3 %, storilci pa so povzročili 3 010 924 N din narjev škode. Kljub temu, da je kaznivih dejanj manj pa je škoda precej večja kot v letu 1966, ko je znašala 1 961 390 N din. Do obravnavanega leta se je število vlomnih tatvin nenehno večalo, zdaj pa prvič upada.

Uspešno je bilo raziskanih 1468 ali 49,4 % vlovov, medtem ko je ta odstotek znašal v letu 1966 50,7.

Na škodo družbenega premoženja je bilo storjenih 32 % vlovov. Prevladujejo vlomi v trgovinske lokale (221 primerov), sledijo vlomi v skladišča (203 primeri), v gostinske lokale (188 primerov), v urade in pisarne (91 primerov) itd. Pri vlomih na škodo družbenega premoženja je treba omeniti, da v gostinske obrate pogosto vlamljajo mladoletniki, med njimi mnogo takih, ki bežijo iz vzgojnih ustanov. Ta pojav opažamo že več let nazaj.

Vlomnih tatvin na škodo zasebnega premoženja je 68 % vseh tovrstnih deliktov. Objekti napada so še vedno na prvem mestu stanovanja (655 primerov ali 47,4 %), sledijo domovi in druga prebivališča delavcev (170 primerov), garderobe v podjetjih (110 primerov). Naraščajo tudi vlomi v zasebne avtomobile, ki jih lastniki pustijo nezavarovane na neprimernih krajih. Dokaj številni so tudi vlomi v počitniške hišice.

Med 1136 obravnavanimi osumljenci — vlomilci — je bilo 290 povratnikov (1966. leta 327), ki so pred tem storili različna kazniva

dejanja; med njimi je 121 takih, ki so že bili obravnavani za enako kaznivo dejanje (specialni povratniki).

Od vseh odkritih storilcev jih je bilo v času storitve kaznivega dejanja 79 nezaposlenih. Plen storilcev so najrazličnejši predmeti. Na prvem mestu so še vedno denar in dragocenosti (923 primerov), potem oblačila (376 primerov), tehnični predmeti, kot radioaparati, tranzistorji, televizorji, fotoaparati in drugo (296 primerov), živila (233 primerov) itd.

Kot v prejšnjih letih so bili najbolj uspešni pri odkrivanju storilcev vlomnih tatvin delavci postaj milice, ki so izsledili storilce v 620 primerih, delavci kriminalistične službe so storilce odkrili v 351 primerih (hujši primeri), kriminalistična služba v sodelovanju s postajo milice pa jih je odkrila v 70 primerih.

V informativnih poizvedbah je bil raziskan 801 vlom, v razgovoru z osumljeno osebo jih je bilo raziskanih 62, na podlagi hišne in osebne preiskave in najdbe sumljivih stvari 36, po osebni opisu in fotografij pa le 17 (1966. leta 69). Storilci so pri vlomnih tatvinah večji del uporabljali fizično silo (1382 primerov), ponarejen ključ (326 primerov), pravi ključ (240 primerov), kovinske predmete (193 primerov).

V letu 1967 je bilo obravnavanih 44 žepnih tatvin. Uspešno je bilo raziskanih 32,4%. Med 123 žeparji je bilo 44 povratnikov, med njimi 27 takih, ki so bili že prej obravnavani za žepno tatvino (več kot polovica vseh povratnikov). Žeparji so s tovrstno delinkvenco oškodovali zasebnike za 203 376 N din, kar je za 60 176 N din več kot v letu 1966, čeprav je število žepnih tatvin v letu 1967 v primerjavi s prejšnjim letom upadlo za 65.

Število tatvin koles se je zmanjšalo za 1304 v primerjavi z letom 1966, ko jih je bilo obravnavanih 3342; zmanjšanje je precejšnje. Od 2038 tatvin koles je ostalo neraziskanih 74,1%, škoda pa znaša 561 963 N din, kar je za 335 227 N din manj kot v letu 1966. V nasprotju z upadom tatvin koles pa se je povečalo število tatvin motornih koles, in sicer za 123 primerov (leta 1966 — 325, leta 1967 — 448 primerov). Neraziskanih je ostalo 62,3% teh tatvin, povzročena škoda pa znaša 872 883 N din (leta 1966 — 599 270 N din).

V letu 1967 je bilo obravnavanih 1080 kaznivih dejanj odvzema motornih vozil (prejšnje leto 914). Ta vrsta kaznivih dejanj iz leta v leto narašča in je nasproti letu 1964 narasla že za 110%. Nevarnost teh dejanj je tudi v tem, da so uvod v druga kazniva dejanja — v tatvine, vlome. Storilci so v več primerih že po uporabi vozila odvzeli najrazličnejše predmete iz vozila. Uspešno je bilo

raziskanih 73,7% dejanj, medtem ko je ta odstotek znašal prejšnje leto 74,9. Storilci so z odvzemom motornih vozil povzročili za 403 713 N din škode (prejšnje leto 202 000 N din), ker so v mnogih primerih vozila poškodovali.

V primerjavi z letom 1966 je število navadnih tatvin nekoliko upadlo. Medtem, ko smo leta 1966 zabeležili 9,023 teh primerov, jih je bilo 1967. leta 8943. Najštevilnejše so še vedno tatvine s škodo do 250 N din, in sicer je bilo takih primerov 5263, v 1953 primerih znaša škoda do 500 N din, v 960 primerih do 1000 N din, v 504 primerih do 2500 N din, v 130 primerih do 8000 N din, le v 8 primerih pa znaša škoda nad 8000 N din. Skupna škoda, ki so jo storilci povzročili, znaša 4 756 275 N din in je večja za 1 092 345 N din od škode v letu 1966. Enako kot pri vlomih so tudi pri navadnih tatvinah med plenom na prvem mestu denar in dragocenosti (2601 primerov), potem oblačila (1464 primerov), orodje in surovine (1224 primerov), deli prevoznih sredstev (736 primerov), tehnični predmeti — fotoaparati, tranzistorji, radioaparati itd. (463 primerov), živila (322 primerov) itd. Uspešno je bilo raziskanih 56% vseh navadnih tatvin (1966. leta 55,5%). Pri navadnih tatvin je treba omeniti tatvine v samopostrežne trgovine, kjer čedalje pogosteje nastopajo mladoletni delikventi in posamezniki, ki so se specializirali za tovrstna dejanja.

Kaznivih dejanj zatajitev je bilo v letu 1967 obravnavanih 191, kar je za 109 manj kot v letu 1966. Storilci so s to vrsto delinkvenco povzročili 242 152 N din škode; v primerjavi s prejšnjim letom je škoda manjša le za 748 N din.

Število goljufij se je nasproti letu 1966, ko je bilo obravnavanih 1096 primerov, zvišalo za 14. Povzročena škoda se je od 1 577 710 N din v letu 1966 povečala na 2 620 885 N din v letu 1967, torej za 1 043 175 N din.

Medtem, ko je bilo število ropov in roparskih tatvin v letu 1965 in 1966 na enaki ravni (100 primerov), se je število teh dejanj v letu 1967 povečalo za 50. Od skupnega števila teh kaznivih dejanj je ostalo neraziskanih 24%, med roparji pa je bilo 49 povratnikov (1966. leta 16). Škoda, ki so jo povzročili roparji, znaša 64 803 N din in je za 9503 N din večja od škode v letu 1966.

Kazniva dejanja zoper varnost ljudi in premoženja

V letu 1967 so organi za notranje zadeve obravnavali 209 požigov, kar je za 28 primerov manj kot leta 1966. Kljub upadu pa je škoda, ki znaša 3 321 978 N din, večja za 715 618 N din od škode v letu 1966. Od skupnega šte-

vila požigov jih je bilo 91 storjenih naklepno; drugi pa so bili povzročeni iz malomarnosti. Od naklepnih požigov je ostalo neraziskanih 49,5 % (1966. leta 47,6 %). Zaradi teh dejanj je bilo obravnavanih 182 osumljencev.

Požigov na škodo družbenega premoženja je bilo 76, na škodo zasebnega premoženja pa 133.

Prizorišče naklepnih požigov je v pretežni večini na podeželju, nekaj pa tudi v manjših mestih. V večjih mestih so naklepni požigi ne glede na to, ali gre za družbeni ali zasebni sektor, bolj redki. Na škodo družbenega premoženja smo v letu 1967 obravnavali 16 naklepnih požigov.

Seksualni delikti

Število kaznivih dejanj zoper osebno dostojanstvo in moralo se je od 331 v letu 1966 zmanjšalo na 316 v letu 1967, kar pomeni upad za 4,5 %. Od skupnega števila vseh seksualnih deliktov pride na posilstvo 174 primerov, kar je za 24 več kot v letu 1966. V 106 primerih je kaznivo dejanje posilstva ostalo pri poskusu. Neraziskanih je ostalo 9,8 % posilstev. Med 159 obravnavanimi posiljevalci (1966. leta 128) je 22 mladoletnikov, ki so storili 19 kaznivih dejanj. Med posiljevalci je 33 takih, ki so že storili ta dejanja, vendar pa pred tem ni bil nihče že kaznovan oziroma obravnavan za ta delikt.

Bilo je nekaj primerov, ko so posiljevalci vzeli žrtvam tudi denar in druge predmete. Najbolj številna je ta kriminaliteta na podeželju. Od 174 dejanj jih je bilo storjenih na vasi 119, v mestih Celju, Mariboru in Ljubljani pa skupno 35.

C. Gospodarska kriminaliteta

Gospodarska kriminaliteta, ki jo obravnavamo, zajema kazniva dejanja iz 19. in 24. poglavja KZ (kazniva dejanja zoper narodno gospodarstvo in kazniva dejanja zoper uradno dolžnost).

Pregled glede števila kaznivih dejanj iz gospodarske kriminalitete v zadnjih petih letih nam dajejo tile podatki:

Tabela 9: Gospodarska kriminaliteta

	1963	1964	1965	1966	1967
Kaz. dejanja zoper narodno gospodarstvo	930	715	857	1109	936
Kaz. dejanja zoper uradno dolžnost	1047	917	993	902	758
Skupaj	1977	1686	1850	2011	1694

Primerjava podatkov kaže, da se je gospodarska kriminaliteta postopoma večala do leta 1966, precej pa je upadla v obravnavanem letu, in sicer za 15 %.

Kazniva dejanja zoper narodno gospodarstvo

Iz tabele je razvidno gibanje kaznivih dejanj zoper narodno gospodarstvo v zadnjih petih letih:

Tabela 10: Kazniva dejanja zoper narodno gospodarstvo

Vrsta dejanj	1963	1964	1965	1966	1967
Nevestno gospodarsko poslovanje	122	136	117	141	84
Nedovoljena trgovina	287	197	254	390	295
Kupčevanje s tujo valuto in zlatom	33	38	68	104	97
Davčne zatajitve	53	29	43	74	119
Gozdne tatvine in uničevanje gozdov	194	146	184	239	194
Nezakonit lov in ribolov	200	98	90	102	93
Druga kazniva dejanja	41	71	101	59	54
Skupaj	930	715	857	1109	936

Podatki v tabeli nam povedo, da se je v letu 1967 število vseh vrst kaznivih dejanj zoper narodno gospodarstvo precej zmanjšalo, razen pri kaznivih dejanjih davčne zatajitve.

V primerjavi z letom 1966 zaznamujemo pri kaznivih dejanjih nevestnega gospodarskega poslovanja upad za 57 primerov ali 40,4 %. Škoda, ki so jo storilci povzročili družbeni skupnosti s temi dejanji, znaša 3 482 297 N din in je za 1 991 301 N din manjša kot leta 1966.

Prav tako so upadla tudi kazniva dejanja nedovoljene trgovine v primerjavi z letom 1966. Medtem, ko je bilo v letu 1966 teh kaznivih dejanj 390, so organi za notranje zadeve obravnavali v letu 1967 le 295 primerov; to pomeni zmanjšanje za 24,3 %.

Predmet nedovoljenega trgovanja so večji del predmeti tujega izvora. Najbolj razširjeno je še vedno trgovanje z blagom za široko potrošnjo, kot so tekstilni izdelki, tehnični predmeti, med njimi kmetijski stroji, ure, zlato itd. V zadnjih letih pa zlasti močno narašča nedovoljeno trgovanje z avtomobili. Organi za notranje zadeve so odkrili 331 storilcev. Med njimi je bilo 69 povratnikov in 16 takih, ki so bili že obravnavani za to kaznivo dejanje.

Kazniva dejanja kupčevanja s tujo valuto in zlatom so upadla za 7 primerov v primerjavi z letom 1966, ko je bilo obravnavanih 104 primerov.

Spet se je precej zvišalo število kaznivih dejanj davčne zatajitve. V primerjavi z l. 1966 znaša povečanje 60,8 %, v primerjavi z l. 1965 pa 176 %.

Podobno kot pri drugih skupinah zaznamujemo upad kaznivih dejanj pri gozdnih tatvinah in uničevanju gozdov. Obravnavanih je bilo 194 primerov, kar je za 65 manj kot v letu 1966. Družbeni skupnosti so storilci povzročili 1 209 948 N din škode.

Število kaznivih dejanj nezakonitega lova in ribolova (93 primerov) je upadlo v primerjavi z letom 1966 za 9, povzročena škoda pa znaša 54 588 N din.

Kazniva dejanja zoper uradno dolžnost

V letu 1967 se je število kaznivih dejanj zoper uradno dolžnost občutno zmanjšalo v primerjavi z letom 1966. Medtem, ko smo leta 1966 obravnavali 902 primera tovrstne delinkvence, jih je bilo 1967. leta 758, torej 15,9 % manj. Gibanje po poglavitnih vrstah kaznivih dejanj iz XIV. poglavja KZ nam kaže za zadnjih 5 let tale razpredelnica:

Tabela 11: *Kazniva dejanja zoper uradno dolžnost*

Vrsta dejanj	1963	1964	1965	1966	1967
Zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic	29	29	19	30	17
Zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic iz koristoljubja	156	143	183	176	158
Nevestno delo v službi	46	37	30	26	18
Ponaređitev uradnih listin	132	128	143	109	111
Poneverbe	528	493	467	411	328
Jemanje in dajanje podkupnine	51	56	41	53	29
Druga kazniva dejanja	105	85	110	97	97
Skupaj	1047	971	993	902	758

Iz primerjave podatkov v zadnjih dveh letih vidimo, da se je povečalo število kaznivih dejanj le pri ponarejanju uradnih listin (za 2 primera), pri vseh drugih vrstah pa beležimo precejšen upad. Tako se je zmanjšalo število kaznivih dejanj zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic iz koristoljubja za 18 primerov, nevestnega dela v službi za 8 primerov, najobčutnejše pa je upadlo pri

poneverbah, in sicer za 83 primerov. Pri tej vrsti kaznivih dejanj opažamo že nekaj let upadanje.

Hkrati z upadom kaznivih dejanj zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic brez koristoljubja in iz koristoljubja se je precej zmanjšala tudi škoda, ki znaša v 1967. letu 1 541 623 N din in je v odnosu nasproti letu 1966 manjša za 3 943 967 N din.

S kaznivimi dejanji nevestnega dela v službi je bilo družbeni skupnosti prizadejane 185 063 N din škode; od škode v prejšnjem letu je manjša za 109 157 N din.

Čeprav se je občutno znižalo število kaznivih dejanj poneverb, so storilci povzročili družbeni skupnosti škodo 1 566 922 N din, kar je za 197 502 N din več kot v letu 1966. Enako razmerje je bilo ugotovljeno tudi za leto 1966, ko je bilo manj poneverb in večja škoda v primerjavi z letom 1965.

V primerjavi s prejšnjim letom se je število kaznivih dejanj jemanja in dajanja podkupnin zmanjšalo za 24 primerov ali 45 %.

II.

Storilci kaznivih dejanj

V letu 1967 so organi za notranje zadeve odkrili 16 114 osumljencev — v nadaljnjem besedilu storilci — (1966. leta 15 898), ki so storili 17 091 kaznivih dejanj (1966. leta 16 578).

Posamezne uprave javne varnosti so obravnavale naslednje število storilcev:

Tabela 12: *Število obravnavanih storilcev*

Uprava javne varnosti	Storilci
CELJE	2 795
NOVA GORICA	368
KOPER	804
KRANJ	1 231
LJUBLJANA	4 274
MARIBOR	4 491
MURSKA SOBOTA	1 200
NOVO MESTO	951
Skupaj	16 114

Od skupnega števila odkritih storilcev je bilo 12 050 takih, ki so storili kaznivo dejanje na območju občine, kjer so imeli stalno ali začasno prebivališče, 2095 jih je storilo kaznivo dejanje na območju druge občine, toda iste uprave javne varnosti, 1801 jih je imelo prebivališče na območju druge uprave javne varnosti ali republike, 168 pa jih je imelo prebivališče na območju druge države.

Po podatkih zavoda za statistiko SR Slovenije je bilo v letu 1967 v SR Sloveniji 1 690 939 prebivalcev, tako da pomeni 16 114 odkritih storilcev 0,95 % vsega prebivalstva v Sloveniji. Leta 1966 je ta odstotek znašal ravno tako 0,95, leta 1965 pa 0,98.

Povečanje ali zmanjšanje števila storilcev po poglavitnih skupinah kaznivih dejanj v primerjavi z letom 1966 je vidno iz razpredelnice:

Tabela 13: Storilci po pomembnejših skupinah kaznivih dejanj

Storilci	1966	1967	Povečanje ali zmanjšanje v odstotkih
Krivi delikto premoženjskih deliktov	2724	3078	+ 12,8
seksualnih deliktov	9110	8957	- 1,7
kaznivih dejanj zoper narodno gospodarstvo	288	297	+ 3,1
kaznivih dejanj zoper uradno dolžnost	1244	937	- 24,5
	835	631	- 24,4

Iz tabele izhaja, da se je zvišalo število storilcev le pri krvnih in seksualnih deliktih, pri drugih vrstah pa je upadlo, najbolj zaznavno pri kaznivih dejanjih zoper narodno gospodarstvo in zoper uradno dolžnost.

Povratniki in nezaposleni storilci

Med 16 114 odkritimi storilci je bilo 1967. leta 4354 povratnikov ali 27 %. Od skupnega števila povratnikov je 1415 takih, ki so že bili obravnavani za enako kaznivo dejanje, in sicer 903 enkrat, 220 dvakrat, 84 trikrat in 208 štirikrat ali večkrat. Leta 1966 je bilo obravnavanih 4268 povratnikov ali 26,5 % vseh storilcev. Tabela nam kaže gibanje in indeks števila povratnikov od leta 1957 (indeks 100) naprej:

Tabela 14: Indeksi povratnikov za leto 1957—1967

Leto	Povratniki	Indeks
1957	5473	100
1958	5169	94
1959	6214	113
1960	3815	69
1961	3337	61
1962	4427	81
1963	4070	74
1964	3838	70
1965	4432	81
1966	4268	78
1967	4354	79

Zvišanje ali znižanje števila povratnikov pri posameznih vrstah pomembnejših kaznivih dejanj vidimo iz tabele:

Tabela 15: Udeležba povratnikov pri pomembnejših skupinah kaznivih dejanj

Povratniki	1966	1967	Zvišanje ali znižanje v %
pri kaznivih dejanjih zoper življenje in telo	805	939	+ 16,6
pri kaznivih dejanjih zoper družbeno in zasebno premoženje	2487	2467	- 0,8
pri kaznivih dejanjih zoper osebno dostojanstvo in zoper moralo	71	68	- 4,2
pri kaznivih dejanjih zoper uradno dolžnost	194	136	- 29,9
pri kaznivih dejanjih zoper narodno gospod.	296	246	- 18,2

Tabela kaže, da se je udeležba povratnikov povečala le pri kaznivih dejanjih zoper življenje in telo (XII. pogl. KZ); to je v nasprotju z letom 1966, ko smo pri tovrstni delinkvenci beležili upad števila povratnikov. Pri vseh drugih skupinah pa je udeležba povratnikov upadla, najmočneje pri kaznivih dejanjih zoper uradno dolžnost (za 29,9 %) in pri kaznivih dejanjih zoper narodno gospodarstvo (za 18,2 %), kar je drugače od l. 1966, ko smo zaznamovali povečanje.

Precejšnja udeležba povratnikov pri premoženjskih deliktih kaže svoj odsev tudi pri rezultatih raziskovanja. Očitno je namreč, da se povratniki temeljiteje pripravijo na storitev dejanj, zlasti hujših deliktov, težijo k izboljšanju svojega načina delovanja, k izpopolnjevanju tehničnih pripomočkov in uporabi zaščitnih pripomočkov. Vse to vsekakor otežuje preiskovanje.

Udeležba povratnikov pri premoženjskih deliktih je bila takale:

Tabela 16: Udeležba povratnikov pri premoženjskih deliktih

Vrsta dejanj	1966	1967	Povečanje ali zmanj. v %
pri žepnih tatvinah	70	44	- 37,1
pri tatvinah koles in motornih vozil	162	158	- 2,5
pri vlomnih tatvinah	327	290	- 11,3
pri velikih tatvinah	14	14	-
pri navadnih tatvinah	1179	1200	+ 1,8
pri ropih in roparskih tatvinah	16	49	+ 206

Iz podatkov izhaja, da se je udeležba povratnikov povečala pri ropih in roparskih tatvinah (za 206 %) in pri navadnih tatvinah, pri drugih deliktih pa je udeležba povratni-

kov v upadu, najbolj pri žepnih tatvinah (za 37,1 %) in pri vlomnih tatvinah.

Kolikokrat so bili povratniki že prej kaznovani, nam prikazuje razpredelnica:

Tabela 17: Že prej kaznovani povratniki

Kolikokrat	1964		1965		1966		1967	
	štev.	%	štev.	%	štev.	%	štev.	%
enkrat	1737	45,26	1913	43,16	1904	44,61	1934	44,42
dvakrat	747	19,47	915	20,64	861	20,17	896	20,58
trikrat ali večkrat	1354	35,27	1604	36,19	1503	35,22	1524	35,00
Skupaj	3848	100	4432	100	4268	100	4354	100

Pri povratništvu v zadnjih letih glede na prejšnje kaznovanje ni bistvenih premikov.

Ob storitvi kaznivega dejanja je bilo od skupnega števila odkritih storilcev nezaposlenih 3727 ali 23 %; leta 1966 je ta odstotek znašal 20,7. Sezonsko je bilo zaposlenih v času storitve kaznivega dejanja 495 ali 3 %, priložnostno pa 226 ali 1,4 %.

MLADOLETNI STORILCI

Organi za notranje zadeve so v letu 1967 obravnavali 2666 mladoletnih delinkventov v starosti od 14. do 18. leta, kateri so storili 3147 kaznivih dejanj. Število mladoletnih delinkventov se je v primerjavi z letom 1966 zvišalo za 19, kazniva dejanja, ki so jih storili, pa so upadla za 202 primera.

Gibanje mladinske delinkvence za obdobje zadnjih petih let nam kaže preglednica:

Tabela 18: Mladinska delinkvenca v letih 1963 do 1967

Leto	Število kaznivih dejanj	Indeks	Odstotek glede na vsa kazniva dejanja
1963	2217	100	9,5
1964	2453	111	10,9
1965	2996	135	11,5
1966	3349	142	13,0
1967	3147	141	12,4

Iz tabele vidimo, da je mladinska delinkvenca vztrajno naraščala do leta 1966. Šele v obravnavanem letu zaznamujemo upad za 6 % in težnjo po nekoliko ustavitvi tovrstne delinkvence.

Po spolu je bilo med mladoletnimi delinkventi fantov 2398 ali 89,95 % in 268 ali 10,05 % deklet. V primerjavi z letom 1966 se je odstotek udeležbe mladoletnic pri kaznivih dejanjih spet nekoliko zmanjšal.

Za mladinsko kriminaliteto so tipični premoženjski delikti, saj pride nanje 89,8 % vseh obravnavanih kaznivih dejanj mladoletnikov. Leta 1966 je ta odstotek znašal 90,

1965. leta 89,6 in 1964. leta 89. Med premoženjskimi delikti so mladoletniki storili 626 vlomov, 1354 navadnih tatvin, 30 ropov in roparskih tatvin, 31 žepnih tatvin, odvzeli so 358 motornih vozil, 66 motornih koles itd. Številna so tudi kazniva dejanja zoper življenje in telo, katerih več kot dve tretjini pride na podeželje. Glede na kraj storitve so mladoletniki storili 47 % kaznivih dejanj na podeželju, 20 % v mestih do 20 000 prebivalcev, 9 % v mestih do 50 000 prebivalcev in 24 % v mestih nad 100 000 prebivalcev (Ljubljana, Maribor).

Mladoletniki so posamezno storili kazniva dejanja v 57,8 % primerov (prejšnje leto 59,2 %), v združbah pa 42,2 % (prejšnje leto 40,8 %).

STORILCI PO SPOLU

Od skupnega števila 16 114 odkritih storilcev je bilo 13 992 ali 86,8 % moških in 2122 ali 13,2 % žensk. Udeležba žensk se je torej v primerjavi z letom 1966, ko je ta odstotek znašal 13,8, nekoliko zmanjšala.

III.

Odkrivanje kaznivih dejanj

Organi za notranje zadeve so v letu 1967 obravnavali 25 369 kaznivih dejanj in so jih od tega števila odkrili s svojo dejavnostjo 4564 ali 17,91 % (prejšnje leto 4055 ali 15,57 %). Postaje milice so s svojo dejavnostjo ugotovile oziroma odkrile 2763 kaznivih dejanj (prejšnje leto 2345).

Oškodovani državljani so prijavili 15 609 kaznivih dejanj ali 61,52 %, sledijo oškodovane delovne organizacije, ki so prijavile 3712 kaznivih dejanj ali 14,63 %, nato neoškodovani državljani, ki so prijavili 1493 kaznivih dejanj ali 5,88 %. Najmanj kaznivih dejanj pa so prijavile inšpekcijske in revizijske službe, in sicer le 9 primerov ali 0,03 %.

Splošni podatki o raziskovanju kaznivih dejanj

Od 25 369 kaznivih dejanj, kolikor so jih obravnavali organi za notranje zadeve, je ostalo neraziskanih 8278 ali 32,6 %; to je za 3,8 % boljši rezultat v primerjavi z letom 1966, ko je ostalo neraziskanih 36,4 % kaznivih dejanj.

Tabela prikazuje število neraziskanih kaznivih dejanj po poglavjih KZ, ki zajemajo splošno kriminaliteto:

Tabela 19: *Neraziskana kazniva dejanja splošne kriminalitete*

Kazniva dejanja zoper	Število neraziskanih kaznivih dejanj	
življenje in telo	41	1,6
svobodo in pravico državlj.	7	1,4
osebno dostojanstvo in moralo	20	6,3
človeško zdravje	1	8,3
družbeno in zasebno premoženje	8156	43,9
splošno varstvo ljudi		
in premoženja	15	2,0
javni red in pravni promet	8	1,5

Tabela 21: *Uspešnost pri odkrivanju storilcev kaznivih dejanj*

Leto	Število kaznivih dejanj	Storilec je bil znan ob ugotovitvi kaznivega dejanja		Storilca so ugotovili organi za notranje zadeve		Storilec je ostal neznan	
		Število	Odstotek	Število	Odstotek	Število	Odstotek
1963	23143	11 150	48,1	4313	18,6	7680	33,2
1964	22481	9 935	44,2	5170	23,0	7376	32,8
1965	25913	11 794	45,5	5080	19,6	9039	34,9
1966	26042	10 779	41,3	5799	22,3	9464	36,4
1967	25369	11 444	45,1	5647	22,3	8278	32,6

Druga razpredelnica nam kaže podatke o kaznivih dejanjih, katerih storilec ni bil znan in so bila raziskana pozneje, ter podatke o neraziskanih kaznivih dejanjih:

Tabela 22: *Podatki o raziskanih in neraziskanih kaznivih dejanjih*

Leto	Število kaznivih dejanj, katerih storilec ni bil znan	Odstotek kaznivih dejanj	
		raziskanih pozneje	neraziskanih
1963	11 993	35,96	64,03
1964	12 546	41,21	58,79
1965	14 119	35,97	64,03
1966	15 263	37,99	62,01
1967	13 925	40,55	59,45

Uspešnost raziskovanja kaznivih dejanj, ki so jih zagrešili neznani storilci, po

Odstotek neraziskanih kaznivih dejanj po posameznih upravah javne varnosti:

Tabela 20: *Odstotek neraziskanih kaznivih dejanj po upravah javne varnosti*

Uprava javne varnosti	Odstotek neraziskanih kaznivih dejanj
CELJE	35,2
NOVA GORICA	16,3
KOPER	32,4
KRANJ	31,4
LJUBLJANA	38,0
MARIBOR	29,0
MURSKA SOBOTA	22,3
NOVO MESTO	27,6

Podatki o raziskovanju kaznivih dejanj, ki so jih zagrešili neznani storilci

Podatke o številu kaznivih dejanj z znanimi storilci in uspešnost pri odkrivanju storilcev, ki ob ugotovitvi kaznivega dejanja še niso bili znani, nam za zadnjih pet let prikazuje tale tabela:

posameznih upravah javne varnosti, nam razkrivajo tile podatki:

Tabela 23: *Uspešnost raziskovanja po upravah javne varnosti*

Uprava javne varnosti	Število kaznivih dejanj, katerih storilec ni bil znan	Odstotek pozneje raziskanih kaznivih kaz. dejanj	Odstotek neraziskanih kaznivih dejanj
CELJE	2 768	38,79	62,21
NOVA GORICA	247	67,36	32,64
KOPER	685	43,50	56,50
KRANJ	1 032	43,41	56,59
LJUBLJANA	4 697	36,58	63,42
MARIBOR	3 223	42,41	57,59
MURSKA SOBOTA	726	54,40	45,60
NOVO MESTO	547	45,70	54,30
SR SLOVENIJA	13 925	40,55	59,45

V SR Sloveniji je bilo v letu 1967 od neznanih storilcev odkritih pozneje 40,55 %, kar je boljši uspeh kot leta 1966, ko je ta odstotek znašal 37,99. Nad republiškim povprečjem glede uspešnosti pri raziskovanju kaznivih dejanj so vse uprave javne varnosti razen Celja in Ljubljane.

Raziskovanje premoženjskega kriminala

Od skupnega števila 8278 vseh neraziskanih kaznivih dejanj je bilo 8156 ali 98,75 % premoženjskih deliktov (prejšnje leto 98,86 %). Izmed 18 631 kaznivih dejanj zoper premoženje, kolikor so jih obravnavali organi za notranje zadeve, je ostalo neraziskanih 8156 ali 43,9 %. (Leta 1966 je bil odstotek neraziskanih kaznivih dejanj zoper premoženje 46,6).

V zadnjih petih letih smo pri neraziskanih kaznivih dejanjih zoper premoženje zaznamovali tele odstotke:

Iz teh podatkov izhaja, da se je leta 1967 odstotek neraziskanih kaznivih dejanj nasproti letu 1966 znižal pri tatvinah koles in motornih vozil, pri navadnih tatvinah in ropih

Tabela 24: Odstotki neraziskanih kaznivih dejanj zoper premoženje

Kazniva dejanja	Neraziskana kaz. dej. v odstotkih				
	1963	1964	1965	1966	1967
Vlomi	49,5	45,3	49,3	36,1	50,6
Tatvine koles in motornih koles	78,2	78,9	79,5	81,0	71,8
Žepne tatvine	74,2	65,2	71,3	58,7	67,6
Druge navadne tatvine	42,1	42,8	44,1	44,5	44,0
Rop in roparske tatvine	31,7	33,9	36,0	29,0	24,0
Goljufije	4,0	4,1	2,5	2,5	4,6

ter roparskih tatvinah, pri drugih kaznivih dejanjih pa se je odstotek zvišal, najbolj pri vlomih.

Pri premoženjskih deliktih je odstotek kaznivih dejanj, ko storilci niso znani, v trenutku, ko se zve za dejanje, po navadi precej visok; uspešnost poznejšega odkrivanja prikazuje razpredelnica:

Tabela 25: Uspešnost odkrivanja neznanih storilcev kaznivih dejanj zoper premoženje

Kazniva dejanja	Število kaz. dejanj z neznanim storilcem	Odstotek od skupnega števila	Odstotek	
			raziskanih pozneje	neraziskanih
Vlomi	2513	86,6	41,6	58,4
Tatvine koles in mot. vozil	2259	90,8	21,0	79,0
Žepne tatvine	382	83,1	21,5	78,5
Druge navadne tatvine	6401	71,6	38,6	61,4
Rop in roparske tatvine	111	74,0	67,6	32,4
Goljufije	189	17,0	73,4	26,6

Enako kot v letu 1966 so imeli organi za notranje zadeve v letu 1967 največ uspehov glede odkrivanja storilcev pri goljufijah, ropih in roparskih tatvinah, vlomih in navadnih tatvinah, najmanj pa pri tatvinah koles in motornih vozil.

Število in odstotek neraziskanih pomembnejših kaznivih dejanj zoper premoženje nam po posameznih upravah javne varnosti prikazuje tabela:

Tabela 26: Neraziskana pomembnejša kazniva dejanja zoper premoženje po upravah javne varnosti

Uprava javne varnosti	Vlomi		Tatvine koles in mot. voz.		Žepne tatvine		Navadne tatvine		Ropi in rop. tatvine		Goljufije	
	štev.	%	štev.	%	štev.	%	štev.	%	štev.	%	štev.	%
CELJE	216	45,3	594	79,4	14	31,1	761	45,7	6	30,0	7	3,6
NOVA GORICA	20	23,2	22	55,0	—	—	32	22,4	—	—	—	—
KOPER	117	53,0	30	53,5	1	50,0	190	39,5	—	—	1	2,3
KRANJ	113	57,7	158	84,5	2	33,3	281	40,2	1	8,3	4	5,5
LJUBLJANA	554	54,3	605	70,8	166	72,2	1322	48,1	16	27,1	20	3,7
MARIBOR	354	53,6	194	57,2	107	77,0	1036	42,3	9	23,1	16	8,8
MURSKA SOBOTA	37	28,1	134	67,7	6	66,7	153	38,8	2	25,0	1	4,8
NOVO MESTO	57	55,4	47	73,4	4	40,0	150	43,4	2	25,0	2	5,9
SR SLOVENIJA	1463	50,6	1784	71,8	300	67,6	3931	44,0	36	24,0	51	4,6

Ugotavljanje storilcev

Naslednja razpredelnica nam prikazuje, kdo je ugotovil oziroma odkril storilce uspešno raziskanih kaznivih dejanj.

V letu 1967 so torej organi za notranje zadeve SR Slovenije sami ugotovili storilce v 32,68 % vseh uspešno raziskanih kaznivih dejanj; ta odstotek je v letu 1966 znašal 21,46 in 1965. leta 28,83.

Tabela 27: Kdo je odkril storilce kaznivih dejanj

	Število kaznivih dejanj	Odstotek od skup. štev. kaznivih dejanj
Postaje milice	4309	25,21
Organi uprav javne varnosti	1074	6,28
Kriminalistična služba v sodelovanju s postajo milice	204	1,11
Oškodvanci	42	0,25
Druge osebe	15	0,09

Criminality in Slovenia in the year 1967 — Police data

By Dušan Purkart, Inspector in the Administration of Public Security of the Republican Secretariat of Internal Affairs of the SR of Slovenia

Data analyzed by this article cover the period from December 1, 1966 to December 1, 1967. During this period the organisational structure of the internal affairs authorities has been somewhat changed. The former inter-communal administration of public security was replaced in the year 1967 by of Public Security Boards which are divisional offices of the Republican Secretariat of Internal Affairs of the SR of Slovenia. Divisions for criminal in the framework of the Public Security Boards have been set up in the following towns: Celje, Nova Gorica, Koper, Kranj, Ljubljana, Murska Sobota, Novo mesto, Maribor.

During the analyzed period the police had to handle 25 369 criminal offences, i. e. 403 less than in the year 1966. Among these 93,23 p. c. fall under the heading of the so-called »general criminality«, 6,68 p. c. under that of »economic criminality« (i. e. criminal offences against the national economy and official duty), whereas 0,03 p. c. are political criminal offences and 0,06 p. c. criminal offences in the illicit crossing of the state frontier.

Among criminal offences falling under »general criminality« there were 2571 criminal offences against life and limb, 18 631 against

social and private property, 316 sexual offences and 2135 other criminal offences. Compared to the year 1966 the number of house-breakings has decreased by 3 p. c. Likewise, a decrease in the number of pick — pocketings, thefts of bicycles and motor-vehicles, ordinary thefts and embezzlement offences could be established, whereas an increase was registered only for criminal offences in the unauthorized use of motor-vehicles (joy riding), fraud, robberies and thefts in the nature of robbery. Compared to the year 1966 the number of sexual offences decreased by 4,5 p. c.

In the year 1967 the police detected 16 114 offenders who committed 17 091 criminal offences. Among them 27 p. c. were recidivists. Juvenile delinquents committed 12,4 p. c. of all examined criminal offences. 89,8 p. c. of all criminal offences committed by juvenile delinquents were criminal offences against social and private property. 42,2 p. c. of criminal offences committed by juvenile delinquents were perpetrated in gangs. 32,6 p. c. of criminal offences examined by the police remained unsolved. The police apprehended or detected perpetrators in 32,68 p. c. of criminal cases.